

UCHWAŁA NR XXVI/192/2025

RADY GMINY LUBAŃ

z dnia 29 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lubań lata 2026-2029.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.) oraz art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.) **Rada Gminy Lubań uchwala co następuje:**

§ 1.

Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lubań na lata 2026-2029” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubań.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy Lubań

Małgorzata Jańczak

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lubań na lata 2026-2029**

WSTĘP

Każda gmina w Polsce jest zobowiązana podejmować działania służące przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów związanych z użyciem alkoholu i narkotyków. Samorządy gminne zadania te realizują poprzez programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii (od kwietnia 2022 roku jest to obligatoryjnie jeden wspólny program).

Środki na realizację tych działań pochodzą przede wszystkim z opłat wnoszonych przez przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych. Precyzuje to art.18 ust.1. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Od 2021 roku gminy otrzymują dodatkowe środki finansowe, które muszą być wydatkowane na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu, w tym mogą być z nich finansowane zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, ale tylko te związane z użyciem alkoholu. Nie można finansować z nich zadań dotyczących przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych. Środki te potocznie nazywane są „małpkami”. Pochodzą one z opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Od kilku lat w art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi widnieje zapis, dający możliwość finansowania w ramach gminnych programów zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lubań na lata 2026-2029, zwany dalej Programem, przedstawia zadania własne gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w oparciu o przeprowadzoną diagnozę.

Prowadzenie lokalnych badań i zbieranie danych na temat skali problemów związanych z alkoholem, innymi substancjami psychoaktywnymi oraz zagrożeniami z obszaru uzależnień behawioralnych wynika z konieczności planowania działań w odniesieniu do konkretnych zjawisk opisanych w lokalnej diagnozie. Nawet jeśli diagnozą nie da się objąć wszystkich kluczowych aspektów, to należy dążyć do uzyskania możliwie pełnej informacji na temat badanych problemów.

DIAGNOZA

Prowadzenie lokalnych badań i zbieranie danych na temat skali problemów związanych z alkoholem, innymi substancjami psychoaktywnymi oraz zagrożeniami z obszaru uzależnień behawioralnych oraz występowania zjawiska przemocy domowej jest punktem wyjścia do opracowania gminnego programu. W ramach diagnozy opisywany jest lokalny kontekst społeczny i kulturowy, który może mieć wpływ na występowanie czynników chroniących i czynników ryzyka związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce opracowało „Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Gminie Lubań”, w której zawarto aspekty problemów alkoholowych, narkotykowych i uzależnień behawioralnych.

W celu zebrania danych użytych w niniejszej Diagnozie zastosowano pomiar kwestionariuszowy techniką CAWI (wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony internetowej) oraz poprzez badanie sondażowe przy pomocy kwestionariusza lub ankiety. Badanie wśród dorosłych

respondentów zostało przeprowadzone w okresie od kwietnia do sierpnia 2025 roku. Uczniowie uczestniczyli w badaniu od kwietnia do czerwca 2025 roku.

W lipcu 2025 roku przygotowano otwartą ankietę skierowaną do przedstawicieli kluczowych instytucji działających na terenie Gminy Lubań.

Pytania dotyczyły takich aspektów jak: główne problemy z którymi mierzy się młodzież, dorośli oraz seniorzy. Pytano również o współpracę między instytucjami. Zebrane dane jakościowe zostały poddane analizie i wyszczególniono najważniejsze obszary tematyczne, które pojawiały się w odpowiedziach. Wnioski z badania posłużyły do sformułowania rekomendacji w zakresie zapotrzebowania na usługi szkoleniowe, pomocowe, profilaktyczne.

W ramach *desk research* zostały zebrane dane dotyczące demografii Gminy Lubań. Analizie poddano dane pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS. Ponadto, w celu zbadania aktualnie podejmowanych działań profilaktycznych na terenie Gminy Lubań, przeanalizowano dostępne dokumenty strategiczne (Raport o Stanie Gminy Lubań, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych i inne).

1. Podstawowe informacje o gminie.

Gmina Lubań zajmuje powierzchnię 142, 15 km² i położona jest w zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie lubańskim. Gminę Lubań otacza z trzech stron miasto Lubań, w którym zlokalizowana jest siedziba Urzędu Gminy. Administracja gminna składa się z 12 sołectw.

Położenie w pobliżu granicy z Niemcami i Czechami oraz łatwy dostęp do większych ośrodków miejskich, takich jak Wrocław, sprawia, że jest to region o dużym potencjale komunikacyjnym, który umożliwia mieszkańcom korzystanie z walorów turystycznych, kulturalnych i edukacyjnych. Gmina ma rozwiniętą infrastrukturę drogową, co sprzyja zarówno codziennej komunikacji, jak i rozwojowi turystyki.

Region słynie z walorów przyrodniczych, takich jak Góry Izerskie oraz malownicze tereny wokół rzeki Kwisy, które stanowią popularny cel turystyczny.

Według stanu na 31 grudnia 2024 (źródło: GUS) w Gminie Lubań mieszkały 6 462 osoby z czego 50,68 % stanowiły kobiety, a 49,32 % mężczyźni. Najnowsze dostępne dane dotyczące średniego wieku mieszkańców pochodzą z 2021 roku, wtedy średni wiek mieszkańców gminy wynosił 40,5 i tym samym był niższy od średniej dla województwa (43 lata) i średniej krajowej (42,2 lata).

Struktura ludności Gminy przedstawia się następująco: 64,86% mieszkańców Gminy Lubań jest w wieku produkcyjnym, 14,31% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,83% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Bezrobocie rejestrowane w Gminie Lubań wynosiło w 2024 roku 2,03%. Jest to wynik niższy od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa dolnośląskiego (4,86%) oraz niższy od wyniku ogólnopolskiego (5,1%).

2. Oświata

Na terenie Gminy Lubań funkcjonują następujące placówki oświatowe:

·Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pisarzowicach, w skład którego wchodzi;

Szkoła Podstawowa im. Noblistów Polskich w Pisarzowicach.

Samorządowe Przedszkole w Pisarzowicach.

·Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radogoszczy, w skład którego wchodzi;

Szkoła Podstawowa w Radogoszczy.

Samorządowe Przedszkole w Radogoszczy.

·Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radostowie Średnim, w skład którego wchodzi:

Szkoła Podstawowa w Radostowie Średnim im Świętego Floriana.

Samorządowe Przedszkole w Radostowie Średnim.

·Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kościelniku, w skład którego wchodzi:

Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Kościelniku.

Samorządowe Przedszkole w Kościelniku.

·Klub Dziecięcy w Radogoszczy.

Ogólna liczba uczniów w placówkach oświatowych wyniosła; **568 dzieci** * w tym:

·388 – szkoły podstawowe,

·165 – przedszkola,

· 15 dzieci do 3 r.ż.

Obsługę finansową dla wszystkich placówek szkolnych prowadzi jednostka organizacyjna Gminy Lubań.

*(stan na 30.09.2025 r.)

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art.4¹ ust.3. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) powołują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w ust.1 oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia z uzależnień.

TABELA: Działalność GKRPA.

Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu w latach 2022-2025.	2022	2023	2024	2025*
Liczba złożonych wniosków do GKRPA zmierzających do orzeczenia o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	16	19	25	26
Liczba wniosków z GKRPA do Sądu Rejonowego o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia odwykowego od alkoholu.	6	0	0	4

*(do 30.11.2025 r.).

4. Dostępność napojów alkoholowych

W sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Lubań obowiązują Uchwały Rady Gminy Lubań.

Limit punktów został ustalony Uchwałą Rady Gminy Lubań nr XXXIX/307/2018 z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Lubań miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych i uchwałą Rady Gminy Lubań nr XXXIX/308/2018 z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Lubań oraz z uchwałą Rady Gminy Lubań nr XLI/319/2018 z dnia 7 września 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały Rady Gminy Lubań nr XXXIX/308/2018 z dnia 3 lipca 2018 r. dotyczącej wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Lubań, Uchwała Rady Gminy Lubań nr XVII/118/2025 z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie zmiany uchwały

nr XXXIX/308/2018 Rady Gminy Lubań z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie Gminy Lubań.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. na terenie gminy Lubań funkcjonowało 8 punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy).

Maksymalne liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży wyglądają następująco:

- 40 – do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo;
- 35 – powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 30 – powyżej 18 % zawartości alkoholu

Natomiast liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży następująco:

- 20 – do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo;
- 15 – powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 15 – powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Zgodnie z ustaleniami Światowej Organizacji Zdrowia jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych powinien przypadać na co najmniej 1000 osób.

W Polsce jeden sklep z alkoholem przypada na 273 osoby.

W Gminie Lubań średnia liczba mieszkańców wynosi 6462 osób - jeżeli podzielimy przez 8 (dostępne punkty sprzedaży napojów alkoholowych) otrzymamy 807,75 osób, jakie przypadają na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Biorąc pod uwagę liczbę dorosłej populacji mieszkańców (powyżej 18 roku życia), która wynosi 5100 osób, to na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadnie 637,50 mieszkańców.

5. Przeciwdziałanie przemocy domowej

Zgodnie z zapisami art.4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „udzielenie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą” jest zadaniem własnym gmin realizowanym w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Nadużywanie alkoholu stanowi istotny czynnik ryzyka wystąpienia przemocy domowej.

TABELA: Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Lubań.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2025.	2022	2023	2024	2025*
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	5	6	5
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	24	16	14	18
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”	29	12	11	18
Liczba osób skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego	1	3	1	4

*(do 30.11.2025 r.).

6. Informacja o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego *

·Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa

W 2024 roku w Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa na terenie Gminy Lubań odnotowano łącznie 384 zgłoszeń, które dotyczyły:

- przekroczenia prędkości – 107,
- nieprawidłowe parkowanie – 103,

niewłaściwa infrastruktura drogowa – 47,
dzikich wysypisk śmieci – 24,
spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych – 27,
grupowania się małoletnich zagrożonych demoralizacją -12,
nielegalnych rajdów samochodowych – 10,
używania środków odurzających – 6.

·Moja Komenda

W 2024 roku na terenie Gminy Lubań odnotowano spadek przestępczości ogólnej.

TABELA: Ogólna statystyka.

	2023 r.	2024 r.
Przestępstwa ogólne	165	155
Przestępstwa kryminalne	97	88
Przestępczość narkotykowa	10	11

Na zapobieganie i ograniczenie liczby przestępstw przyczyniły się planowane działania Policji: kierowanie w godzinach nocnych dodatkowych patroli operacyjnych, delegowanie do służby na terenie Gminy Lubań Samodzielnego Pododdziału Policji z Legnicy.

Dzielnicowy w ramach programów priorytetowych prowadził wzmożone działania celem ograniczenia przestępstw i wykroczeń w najbardziej newralgicznych miejscach swojego rejonu.

Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu prowadzi akcje własne oraz zlecone przez Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu:

„Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego” – działania polegające na poprawie bezpieczeństwa w ruchu drogowego wśród pieszych i rowerzystów,

„Prędkość” – akcja zmierzająca do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez ograniczenie liczby zdarzeń drogowych, których przyczyną jest nadmierna prędkość.

„Alkohol” – działania zmierzające do ograniczenia liczby zdarzeń drogowych, których sprawcami są nietrzeźwi kierujący.

Policja prowadziła również wiele innych akcji pt.: „Alkohol i narkotyki”, „Truck & Bus”, „Pasy”, „Kaskadowy pomiar prędkości”, „Bezpieczne Ferie i Wakacje”, „Bezpieczny weekend”, „Bezpieczna droga do szkoły”.

Podczas ich realizacji funkcjonariusze dążyli do przeprowadzenia jak największej ilości kontroli pojazdów oraz zmniejszenie ilości nietrzeźwych kierujących, a także eliminacji pojazdów, które były w złym stanie technicznym. Działania prowadzone były w celu ograniczenia liczby zdarzeń drogowych i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom ruchu drogowego.

Funkcjonariusze Ruchu Drogowego w 2024 roku przebadali na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu 18 697 kierujących, dla porównania w 2023 roku 17 287 osób zostało przebadanych.

* (Źródło: 07.03.2025 r. Sprawozdanie roczne Komenda Powiatowa Policji w Lubaniu).

7. Podsumowanie diagnozy

Zbieranie informacji na temat skali i rodzaju problemów związanych z alkoholem wynika z konieczności podejmowania działań w oparciu o analizę sytuacji i diagnozę potrzeb. Diagnoza wskazuje nie tylko rodzaje problemów, ale pozwala także określić zasoby i sprawdzić zapotrzebowanie na różnego typu działania.

W ramach diagnozy poddano badaniu dzieci uczące się w placówkach oświatowych z terenu Gminy Lubań, w następujących szkołach:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kościelniku.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Radostowie Średnim.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Piszczowicach.

Podstawowym celem badań sondażowych była analiza określonych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Lubań, do których należy:

- Alkohol - przekonania i spożycie wśród uczniów szkół podstawowych.
- Narkotyki – przekonania na temat narkotyków i rozpowszechnianie wśród uczniów szkół podstawowych.
- Uzależnienia behawioralne.
- Przemoc domowa.

Pozyskane dane mogą posłużyć do lepszego zrozumienia kluczowych kwestii społecznych występujących w szkołach na terenie Gminy Lubań, a co za tym idzie ukierunkowania działań prewencyjnych i profilaktycznych.

TABELA: Wybrane informacje z „Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych”.

Mocne strony	Słabe strony
Wnioski dotyczące uczniów:	Wnioski dotyczące uczniów:
+ 80,77 % badanych zadeklarowało, że nigdy nie miało styczności z alkoholem, + 12,50 % spróbowało alkoholu tylko raz, + 6,73 % zrobiło to kilka razy, + nikt nie pił alkoholu wielokrotnie, + 0,97 % badanych uczniów spożywało alkohol w ciągu 30 dni przed badaniem, + większość uczniów zadeklarowało, że nie podjęła nigdy samodzielnej próby zakupu alkoholu (96 %), + względem badań ogólnopolskich HBSC 2018, uczniowie szkół podstawowych z terenu Gminy Lubań rzadziej mają za sobą inicjację alkoholową, + 19,23 % uczniów jest po inicjacji alkoholowej, natomiast w skali kraju jest to 34,6 %, + nikt nie wskazał częstszego spożycia (np. co miesiąc lub co tydzień), + żaden z uczniów biorących udział w badaniu nie miał nigdy kontaktu z narkotykami, + zapytano uczniów, czy spróbowaliby narkotyku, gdyby nadarzyła się ku temu okazja. Zdecydowana większość ankietowanych (96,23 %) deklaruje brak chęci eksperymentowania z narkotykami, w sprzyjających okolicznościach. Chęć podjęcia próby wyraża jedynie 3,77 % uczniów, co potwierdza bardzo niską gotowość do inicjacji narkotykowej w badanej grupie, + w celu zbadania zachowań związanych z korzystaniem z Internetu i urządzeń elektronicznych zapytano uczniów, ile czasu dziennie spędzają przy komputerze. Ponad połowa badanych (64,76 %) korzysta z komputera średnio do 2 godzin dziennie, a 24,76 % – od 2 do 4 godzin. Dłuższy czas, powyżej 4 godzin dziennie, zadeklarowało 10,47 % uczniów, w tym 0,95 % spędza przy komputerze ponad 7 godzin dziennie, + zapytano uczniów, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali w gry, w których można wygrać	Analiza wieku inicjacji pokazuje, że: - 50 % uczniów, którzy kiedykolwiek pili, sięgnęło po alkohol w wieku 10 lat lub mniej, - 13,64 % uczniów, którzy kiedykolwiek pili, sięgnęło po alkohol w wieku 12 i 14 lat, - 9,09 % wskazało na 11 i 13 lat, - 4,55 % - 15 lat. Wśród uczniów, którzy mieli doświadczenie ze spożywaniem alkoholu: - 58,82 % zadeklarowało, że obecnie już go nie pije, - 41,18 % sięga po alkohol kilka razy w roku. Większość uczniów (61,15 %) uważa, że nikt z ich klasy nie miał kontaktu z narkotykami lub dopalaczami. -15,09 % badanych wskazało, że takie doświadczenia mogły mieć pojedyncze osoby, a 4,72 % – że dotyczy to mniejszości uczniów. Tylko jedna osoba (0,94 %) oceniła, że kontakt ten miała około połowa klasy. Żaden z uczniów nie wskazał odpowiedzi „większość”. Tyle samo osób (15,09 %) przyznało, że nie ma zdania lub trudno im to ocenić, - najczęściej wskazywaną formą spędzania wolnego czasu było korzystanie z komputera, smartfona lub konsoli (61,54 %) oraz spotkania z koleżankami i kolegami (60,58%). Często wybierano również uprawianie sportu (45,19 %) i wyjazdy poza miejsce zamieszkania (24,04 %). Rzadziej wskazywano oglądanie telewizji (22,12 %), czytanie książek (17,31 %) czy inną aktywności (15,38 %). Najrzadziej wymieniano chodzenie do kina (5,77 %) i wyjścia na dyskotekę/do klubu (0,96 %).

pieniądze (np. Totolotek, płatne sms-y, automaty typu jednoręki bandyta). Zdecydowana większość uczniów (85,71 %) nie grała w gry, w których można wygrać pieniądze. Nieliczni deklarowali udział w takich grach – 6,67 % kilka razy, po 3,81 % wiele razy lub tylko raz, + zapytano uczniów, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzało im się czuć niepokój i stres w wyniku braku możliwości skorzystania z Internetu. Ponad trzy czwarte badanych (77,14 %) nie odczuwało w minionym roku niepokoju ani stresu z powodu braku dostępu do Internetu. Wśród pozostałych 13,33 % doświadczyło takiej sytuacji tylko raz, 7,62 % – kilka razy, a 1,90 % – wiele razy.	
---	--

Celem szkolnej diagnozy lokalnych zagrożeń na terenie Gminy Lubań przeprowadzonej w 2025 roku było uzyskanie możliwie pełnego rozeznania w zakresie rozmiarów poszczególnych problemów, zaś późniejsze monitorowanie pozwoli na uchwycenie dynamiki zjawisk i na udzielenie odpowiedzi, czy podjęte działania – ujęte w gminnym programie – przyczyniły się do osiągnięcia zakładanych celów.

W opinii mieszkańców Gminy Lubań najpoważniejszym problemem społecznym są uzależnienia od Internetu i urządzeń – łącznie 78 % respondentów oceniło je jako problem bardzo poważny lub poważny. Wysoko w rankingu znalazły się również zanieczyszczenie środowiska (59 %), spożycie alkoholu przez dorosłych (63 %) oraz przez dzieci i młodzież (60 %), a także kryzys rodzinny (65 %) i brak tolerancji (59 %). Za poważne problemy uznane zostały również narkomania (55 %), pracaoholizm (39 %) i hazard (33 %).

8. Rekomendacje

- Wskazane jest prowadzenie zajęć nakierowanych na kondycję psychiczną młodzieży.
- Zalecane jest promowanie działań profilaktycznych wśród dorosłych – w postaci spotkań z ekspertami, akcji promocyjnych oraz informacyjnych, a także angażowanie rodziców uczniów w programy profilaktyczne realizowane w placówkach oświatowych. Koniecznym jest tworzenie atmosfery wzajemnej życzliwości i wsparcia, które pozwolą na przełamanie lęku i korzystanie z pomocy w miarę istniejących potrzeb.
- Pomimo działań profilaktycznych w szkołach, nadal istnieje potrzeba prowadzenia akcji, programów i warsztatów profilaktycznych dotyczących spożywania i nadużywania alkoholu, wyrobów tytoniowych i narkotyków, w szczególności skupiających się na negatywnym wpływie na zdrowie osób zażywających je w młodym wieku. Należy rozważyć zmianę sposobu i zakresu materiału, przeprowadzanych zajęć profilaktycznych na bardziej adekwatny do potrzeb odbiorców, jak również zadbać o większą skuteczność i atrakcyjność proponowanych zajęć, dodatkowo, należy zwrócić uwagę na aktualność tematu, w tym nowe sposoby zażywania substancji.
- Ponadto należy kontynuować oraz zwiększać liczbę realizowanych rekomendowanych programów profilaktycznych i/lub programów o potwierdzonej skuteczności, gdyż analiza danych z otwartej ankiety wskazała na poprawę jakości profilaktyki młodzieży po ich wdrożeniu.
- Zaleca się wzmacnianie czynników chroniących poprzez rozwijanie kompetencji indywidualnych dzieci i młodzieży, wspieranie pozytywnych relacji rodzinnych, zapewnianie dostępu do konstruktywnego wsparcia rówieśniczego i środowiska pozarodzinnego, podnoszenie jakości pracy wychowawczej i profilaktycznej szkół oraz wykorzystywanie zasobów lokalnych sprzyjających integracji społecznej i aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.
- Podejmowane działania powinny dążyć do przesunięcia wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży z uwagi na niekorzystne skutki wczesnego spożywania na układ nerwowy.
- Znaczna część ankietowanych uczniów spędza przy urządzeniach elektronicznych powyżej 2 godzin dziennie, często zaniedbując przez to naukę i inne obowiązki. Wskazuje to, że warto wspierać

młodych ludzi w możliwie jak najbardziej zrównoważonym wykorzystywaniu komputerów i Internetu. Wskazane jest również podjęcie działań profilaktycznych w tym obszarze. Szczególnie, że znaczna część badanych zadeklarowała doświadczenia przemocy w Internecie oraz kontakt ze szkodliwymi treściami, takimi jak np. przemoc czy pornografia. To dodatkowo wzmacnia rekomendację o prowadzeniu działań na rzecz bezpiecznego korzystania z sieci.

- Warto zwrócić większą uwagę na wsparcie osób z uzależnieniem behawioralnym, w szczególności związanymi z korzystaniem z urządzeń elektronicznych, zarówno wśród młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców Gminy.
- Należy poszerzyć ofertę szkoleń dla pracowników gminnych instytucji pomocowych, pedagogów, psychologów szkolnych i pozostałej kadry pedagogicznej.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, problematyki uzależnień behawioralnych i innymi zachowaniami ryzykownymi w ramach poszerzania jakości oferty pomocy zgodnie z założeniami w NPZ.

2. Działania informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz problematyki uzależnień behawioralnych w ramach edukacji zdrowotnej o której mowa w NPZ.

3. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień, w tym zaadresowana do dzieci i młodzieży oraz rodziców – (m.in.: profilaktyka jako działanie na czynniki chroniące i czynniki ryzyka) realizowana poprzez programy profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych, o której mowa w NPZ.

4. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy o której mowa w NPZ.

5. Redukcja szkód, reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich o której mowa w NPZ.

Cel 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

ZADANIE:	WSKAŹNIKI
Poszerzenie oferty placówek leczenia uzależnienia od alkoholu o programy ograniczania picia alkoholu.	- liczba programów (zakup świadczeń), - liczba sfinansowanych szkoleń dla terapeutów w zakresie umiejętności pracy terapeutycznej ukierunkowanej na ograniczanie spożywania alkoholu przez pacjentów.
Prowadzenie działań w ramach procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.	- liczba wniosków złożonych do GKRPA, - odsetek wniosków skierowanych do Sądu w sprawie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, - odsetek rozpowszechnionych materiałów, - liczba udzielonych specjalistycznych porad psychologicznych (rozmowy motywujące, wspierające).
Zorganizowanie i prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.	- liczba punktów konsultacyjnych, - liczba osób objętych działaniami, - liczba utworzonych i prowadzonych grup wsparcia, - liczba udzielonych specjalistycznych konsultacji i porad.
Zapobieganie problemom wynikającym z picia	- odsetek rozpowszechnionych materiałów, - liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych,

alkoholu przez osoby starsze.	- liczba udzielonych porad w ramach pomocy psychospołecznej.
Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki uzależnień.	- odsetek przeszkolonych osób, - liczba odbytych szkoleń, - liczba zorganizowanych konferencji.

Realizacja zadań w zależności od potrzeb.

Realizator: GPP, GKRPA, GOPS i inne.

Cel 2. Zwiększenie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, poprzez udzielenie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.

ZADANIE:	WSKAŹNIKI
Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy domowej (OSP).	- liczba prowadzonych punktów konsultacyjnych, - liczba specjalistów przygotowanych do pracy z członkami rodzin z problemem przemocy domowej, - liczba programów lub warsztatów adresowanych do osób doznających przemocy domowej, - liczba utworzonych grup samopomocowych (w tym grup wsparcia) dla osób doznających przemocy domowej, - liczba przygotowanych i upowszechnionych informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy domowej, w szczególności z problemem alkoholowym (ulotki, strony internetowe, ogłoszenia w mediach lokalnych), - zakup materiałów i wyposażenia.
Podjęmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc domową (OSP).	- liczba wdrożonych i finansowanych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (jeśli osoby stosujące przemoc nie mają dostępu do tego rodzaju oddziaływań na terenie powiatu), - liczba działań w celu usprawnienia współpracy, w tym przepływu informacji między przedstawicielami różnych służb, w celu prowadzenia szybszej i skuteczniejszej interwencji wobec OSP, szczególnie tych, którzy uprzednio skazani, ponownie dopuszczają się zachowań przemocowych wobec członków rodziny.
Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	- liczba osób przeszkolonych, - liczba odbytych szkoleń, - liczba zorganizowanych konferencji, - liczba zakupionych kampanii, - liczba zakupionych materiałów i wyposażenia.
Podjęmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.	- liczba posiedzeń Z.I., - liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”, - liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”, - liczba przeprowadzonych porad specjalistycznych (psychologicznych, prawnych, socjalnych).

Realizacja zadań w zależności od potrzeb.

Realizator: GPP, GKRPA, GOPS, ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.

CEL 3. Zwiększenie prowadzonej działalności profilaktycznej, informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

ZADANIE	WSKAŹNIKI
Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży	- odsetek wprowadzonych programów z Bazy Programów Rekomendowanych, - odsetek szkół, w których zrealizowano rekomendowany program profilaktyczny, - odsetek szkół, w których zrealizowano działania edukacyjne dotyczące zagrożeń związanych z alkoholem, substancjami psychoaktywnymi lub z zachowaniami ryzykownymi, czy uzależnieniem behawioralnym.
Wprowadzenie oddziaływań szkolno-środowiskowych oraz realizacja działań edukacyjnych dla rodziców.	- liczba działań (np. warsztaty kontroli rodzicielskiej, czy wzmacniania umiejętności rodzicielskiej itp.), - odsetek szkół uczestniczących w działaniach.
Finansowanie szkoleń w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli i pedagogów.	- odsetek nauczycieli uczestniczących w szkoleniu przygotowującym do realizacji programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, - liczba zorganizowanych spotkań, narad roboczych i konferencji sprzyjających wymianie doświadczeń w zakresie pracy profilaktycznej z młodzieżą.
Podejmowanie działań edukacyjnych i kontrolnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mające na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.	- liczba i rodzaj przeprowadzonych działań, - odsetek przeszkolonych osób.
Prowadzenie edukacji publicznej w zakresie problematyki alkoholowej, narkotykowej i uzależnień behawioralnych.	- liczba utworzonych punktów informacyjnych (tablice informacyjne, ulotki, ogłoszenia prasowe, strony internetowe), - liczba utworzonego stałego interaktywnego systemu informacji, - liczba przeprowadzonych lokalnych kampanii edukacyjnych, - liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów, - liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych na temat FASD, FAS (zakup materiałów), - liczba zbudowanych lokalnych koalicji,

	- liczba zakupionych specjalistycznych opracowań, książek, czasopism, publikacji oraz materiałów multimedialnych, - liczba przeprowadzonych badań, sondaży oraz diagnozy pozwalających ocenić aktualny stan problemów.
Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.	- liczba działań o charakterze edukacyjnym, - liczba przeprowadzonych kampanii społecznych z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, - zakup materiałów.

Realizacja zadań w zależności od potrzeb.

Realizator: GPP, GKRPA, Placówki Oświatowe.

CEL 4. Zwiększenie pomocy dla działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

ZADANIE	WSKAŹNIKI
Organizacja i prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych dla osób z uzależnieniem.	- liczba zrealizowanych zadań.
Wspieranie instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swoje działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.	- liczba stowarzyszeń.
Wspomaganie działalności stowarzyszeń abstynenckich w obszarze integracyjnym promującym zdrowy i trzeźwy styl życia, ukierunkowany na członków stowarzyszenia i ich rodzin.	- liczba stowarzyszeń.

Realizacja zadań w zależności od potrzeb.

Realizator: GPP, GKRPA.

Ewaluacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Podstawowym celem ewaluacji jest stałe ulepszanie skuteczności i efektywności podejmowanych działań, również – zwiększenie przejrzystości Programu.

Ewaluacja Programu zostanie przeprowadzona w oparciu o założone przy zadaniach wskaźniki.

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji gminnego programu mogą polegać na:

- rozwoju sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny,
- wzroście świadomości na temat negatywnych skutków uzależnień,
- zwiększeniu aktywności instytucji pomocowych i zwiększonym wzrostem zaufania do tychże instytucji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań własnych gminy, na mocy art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, na której spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzekania o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz postępowanie w sprawie wydania opinii w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy.

**Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Lubaniu:**

1. Osobom wchodzącym w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu, zwanej dalej "Komisją", przysługuje wynagrodzenie za udział w jej posiedzeniu w wysokości 120 zł brutto.

2. Przewodniczącemu - Koordynatorowi, obok wynagrodzenia określonego w pkt.1, za wykonywanie czynności polegających na zapewnieniu techniczno-materialnych warunków pracy Komisji, przygotowaniu posiedzeń Komisji, realizacji z merytorycznego punkt widzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii; przysługuje odpowiednio wynagrodzenie miesięczne w wysokości 640 zł brutto.

3. Osobom wchodzącym w skład zespołu realizującego działania edukacyjne i informacyjne w zakresie problematyki alkoholowej (systematyczna edukacja środowiska lokalnego i osób stykających się z problematyką przemocy domowej, tworzenie sieci punktów informacyjnych, prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji, interaktywna komunikacja ze społecznością lokalną); przysługuje odpowiednio wynagrodzenie miesięczne w wysokości 120 zł brutto.

4. Finansowanie szkoleń mających na celu zwiększenie kompetencji oraz finansowanie kosztów dojazdu na szkolenia, czy konferencje.

W związku z powyższym należy zapewnić środki finansowe na prawidłowe funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu.

V. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie programu dokonywane jest z opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży napojów alkoholowych, jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przedsiębiorcom posiadającym zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych oraz jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych oraz dochodów z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych a także z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Aby umożliwić wykonanie zadań w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych możliwe jest finansowanie wszelkich kosztów dostosowania miejsc pomocy do realizowania zadań w formie zdalnej.

Przewodnicząca Rady
Gminy Lubań

Małgorzata Jańczak